

a szervezetnek. Emellett azonban katonai alapismereteket is közvetített tagsága felé. Továbbá egyfajta felzárkóztató szerepben is működött vidéken. Itt az analfabetizmus elleni küzdelem fő színterévé is vált.

Orsós György (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

A magyar fasiszta pártok időszemlélete

Dolgozatom a magyar fasiszta pártok időszemléletét írja le és értelmezi. Ezt elsősorban Reinhart Koselleck történeti szemantikai fogalmaival teszem meg.

A dolgozat a pártok programjain, valamint legfőbb sajtótermékein keresztül mutatja be azok specifikus időszemléletét. Ez döntően jelencentrikus, múltképük igen szelektív, és ezek célja a jövő igazolása. A faszizmusban a jövő az eddigi hibák tagadása, és eltörlése. A múltbeli állapot – eltérően más faszizmusoktól – nem idilli, hanem eltévelyedéstől, mérgezőstől mentes. Az idő folyása akkor ideális, ha kontinuitást, állandóságot biztosít. Ehhez azonban radikális változtatás szükséges a jelenben.

Mindemellett dolgozatomban a Roger Griffin által meghatározott fasiszta minimumot (mely a faszizmus-kutatás egyik legfontosabb kérdésköre) a magyar példák elemzésén keresztül igazoltam.

Szabó Sándor (Szegedi Tudományegyetem)

„Aki bírta, életben maradt...” Interjú egy száz éves veteránnal

Kutatási területem, az oral history, vagyis az elbeszélte történelem. Így az egyik legértékesebb interjúmat kívánom bemutatni előadásomban. 2017. augusztus 16-án, készítettem interjút Sin Istvánnal, Orosházán, aki abban az évben ünnepelte 100. születésnapját. Arra kértem, idézze fel a második világháború éveit, a fronton átélteket, és a hadifogság időszakát. Pista bácsit és társait 1943 májusában vagonírozták be, és indították a keleti frontra. Kalinkavicsinál (Fehéroroszország) már szovjet légitámadás érte az alakulatot. Így emlékszik: *„Mi egy földbunkerbe menekültünk, ami legalább a repeszektől védett, de az állomás összes ablaka betört, és ajtókat kivoágta a légnyomás. A bomba 40 méterre csapódott be, hatalmas gödröt vájít, az istállóban a teheneket agyonvágta. A légitámadás után minden este éjjelig az egész alakulat kiment az erdőbe, mert féltünk, hogy megismétlik a támadásokat.”*

1944 novemberében esett orosz fogságba, és 1948 augusztusában indították haza az életben maradtakat. Elmesélte, milyen érzés volt gyerekkori barátját felismerni a gyalogmenetben, mikor a fogolytábor irányába hajtották őket, milyen az orosz fogságban a napi „menü”, hogyan zajlott egy fertőtlenítés, és a bevagonírozás... *„A vagonban az illemhely az egyik sarokban volt. Ott végeztük a dolgunkat. Teltek a napok, nem tudtuk hová visznek. Csak akkor láttuk a napot, mikor valami miatt kinyitották az ajtót.”*

Második világháborús emlékeit és a fogolyélet mindennapjait ismerhetjük meg Pista bácsi elbeszélésében, több, mint 70 évvel később.